

نائب رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس بیمه سهام و جلوگیری از عدم شفافیت را ابزارهای لازم برای تقویت بازار سرمایه عنوان کرد. جعفر قادری درباره راهکارهای بهبود بازار سرمایه گفت: بیمه سهام به ویژه برای سهامداران خرد که سهام قابل توجهی ندارند، اما بخش زیادی از سرمایه خود را در این بازار سرمایه گذاری کردند یکی از مهم ترین ابزارها است که می تواند مردم را به سرمایه گذاری بیشتر در این بازار تشویق کند. نماینده مردم شیراز و زرقان در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: از سوی دیگر باید به جای اینکه مردم سهام خاصی خریداری کنند در صندوق های سرمایه گذاری سرمایه گذاری کنند، زیرا این صندوق ها سبد متنوعی از سهام دارند و توسط افراد تخصصی اداره می شوند و این افراد بهتر می دانند که باید چه زمانی سهام خریداری و چه زمانی این سهام را به فروش رستند.

دارایی های خارجی بانک

مرکزی زیاد شد

معاونت سیاست گذاری پولی بانک مرکزی اعلام کرد: رشد پایه پولی با کاهش ۱۵٫۳ واحد درصدی، از ۴۲٫۹ درصد در پایان سال ۱۴۰۱ به ۲۷٫۶ درصد در پایان سال ۱۴۰۲ رسیده است. همچنین، رشد نقدینگی نیز از ۳۱٫۱ درصد در پایان سال ۱۴۰۱ به ۲۴٫۳ در پایان سال ۱۴۰۲ رسیده است. بر اساس آمارهای مقدماتی این معاونت، رشد پایه پولی با کاهش ۱۵٫۳ واحد درصدی، از ۴۲٫۹ درصد در پایان سال ۱۴۰۱ به ۲۷٫۶ درصد در پایان سال ۱۴۰۲ رسیده است. لازم به توضیح است که بخشی از رشد پایه پولی در سال ۱۴۰۱ به واسطه افزایش نسبت سپرده قانونی رخ داد که فاقد اثر پولی بود و همانطور که انتظار می رفت، با کاهش اثر متغیر مذکور، رشد پایه پولی در سال ۱۴۰۲ روند نزولی قابل توجهی را تجربه کرد. همچنین، رشد نقدینگی نیز از ۳۱٫۱ درصد در پایان سال ۱۴۰۱ به ۲۴٫۳ در پایان سال ۱۴۰۲ رسیده است که حاکی از کاهش ۶٫۸ واحد درصدی رشد نقدینگی در سال ۱۴۰۲ است

معاونت سیاست گذاری پولی بانک مرکزی در ادامه این گزارش در خصوص تحولات اجزای پایه پولی در سال ۱۴۰۲ می افزاید: با توجه به تکلیف مجمع عمومی بانک مرکزی مبنی بر تسعیر دارایی های ارزی (با توجه به کیفیت آنها) و بدهی های ارزی بانک مرکزی در سال ۱۴۰۲، صورت وضعیت دارایی ها و بدهی های بانک مرکزی در پایان سال مذکور مورد بازنگری و تعدیل قرار گرفت. علاوه بر این، براساس دستورالعمل تهیه آمارهای پولی و مالی صندوق بین المللی پول (MFSMCG، ۲۰۱۶) و با در نظر گرفتن قلمروی اقتصادی و اقامت و همچنین مقیم و غیر مقیم بودن واحدهای نهادی در تهیه آمارهای پولی و مالی و با هدف افزایش دقت و کیفیت آمارهای پولی، طبقه بندی اجزای پایه پولی مورد بازبینی قرار گرفت.

در سال ۱۴۰۲ خالص دارایی های خارجی بانک مرکزی با رشد ۴۳۰٫۹ درصدی، سهمی معادل ۱۷۴٫۳ واحد درصد در رشد پایه پولی سال ۱۴۰۲ (۲۷٫۶ درصد) داشته که این امر عمدتاً به واسطه موضوع تسعیر بوده است. براساس این گزارش در سال مورد بررسی، مطالبات بانک مرکزی از بانکها سهمی معادل ۴۴٫۵ واحد درصد در رشد پایه پولی داشته است. عامل اصلی افزایش مطالبات بانک مرکزی از بانکها افزایش اضافه برداشت بانکها از منابع بانک مرکزی است. در خصوص تحولات بدهی بانکها به بانک مرکزی که در یک سال گذشته سهم مهمی در رشد پایه پولی داشته است، لازم به توجه است که علاوه بر اثر افزایش نسبت سپرده قانونی، بخش عمده ای از اضافه برداشت بانکها و موسسات اعتباری متأثر از عواملی همچون مشکلات ترانزنامه ای و ضعف حاکمیت شرکتی آنها است که این امر نیز در کوتاه مدت و ظرف سالهای اخیر ایجاد نشده و عمدتاً معطوف به رفتار گذشته بانکها و انباشت ناترازی های مختلف در ترانزنامه آن ها بوده است. در این ارتباط بانک مرکزی اقدامات و سیاستهایی را ناظر بر اصلاح ناترازی بانکها در دستور کار خود قرار داده است.

برپایه این گزارش، دیگر عامل رشد پایه پولی در پایان سال ۱۴۰۲، خالص بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی با سهمی معادل ۷۰٫۹ واحد درصد در رشد پایه پولی بوده است. لازم به توضیح است بخشی از افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی به دلیل افزایش رقم اسناد پرداختنی به تعهد دولت و سپهه و سهام دولت در صندوق بین المللی پول بوده است که به دلیل ثبت مشابه در سرفصل سایر بدهی های بانک مرکزی، واجد آثار پولی نیست.

معاون امور تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با بیان اینکه ۱۴۰ هزار تعاونی فعال با ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار عضو در کشور فعالیت دارند، گفت: در دولت سیزدهم بیش از ۶۶۰۰ تعاونی با ایجاد ۱۷۳ هزار فرصت شغلی تشکیل شده که رشد ۶۴ درصدی را نشان می دهد. «حامد ویس کرمی» در نشست خبری مربوط به رشد تعاونی ها و مردمی سازی اقتصاد در دولت دهمی، با تشریح گزارش عملکرد سه ساله دولت سیزدهم در حوزه تعاون، اظهار داشت: اقتصاد کشور دارای سه رکن است که رکن سوم را تعاون به خودش اختصاص داده است. تعاون و نظارت است که تمام این وجوه در بخش تعاون وجود دارد.

معاون تعاون وزیر کار خاطرنشان کرد: از مزایای بخش تعاون می توان به جمعیت دارایی ها و اعتبار مردم و هدایت آن به سمت تولید اشاره کرد که دارایی های خرد را به کلان تبدیل می کند. عدالت در توزیع منابع به صورت عادلانه، جلوگیری از انباشت قدرت، کاهش هزینه های تولید، کاهش ریسک در فعالیت های اقتصادی، کاهش هزینه های تصدی گری دولت بخشی از آن است.

ویس کرمی درباره عملکرد دولت در حوزه تعاون، گفت: اکنون ۱۰۴ هزار تعاونی فعال در کشور داریم که ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار عضو مردمی دارند. ۲۱ درصد کل اعضای تعاونی های

تولید و تجارت

در حالی که طی روزهای گذشته انتخابات ریاست جمهوری برگزار و مسعود پزشکیان به عنوان رئیس جمهور منتخب ایران انتخاب شده است، خبرگزاری ایسنا به وعده های اقتصادی کشاورزی این رئیس جمهور منتخب می پردازد. نکته حائز اهمیت این است که پزشکیان در مناظرات خود به مسئله حذف قیمت گذاری دستوری تأکید داشته، در حوزه کشاورزی مسائل مهم دیگری همچون تأمین منابع آبی، خرید تضمینی گندم، تأمین نهاده های دامی، تأمین کالاهای اساسی و ... نیز وجود دارد که هنوز به آن اشاره ای نشده است. در ادامه این گزارش به مسئله قیمت گذاری دستوری و تبعات آن خواهیم پرداخت.

چه زمانی قیمت گذاری دستوری صورت می گیرد؟ زمانی که بازار دچار نوسانات شدید قیمت و در نتیجه عدم پایداری اقتصادی و ناتوانی در برخورد با تورم می شود، دولت به قیمت گذاری دستوری روی می آورد. سپس در شرایطی که تورم به طور مداوم افزایش یابد و سیاست های معمول اقتصادی برای کنترل آن ها دیگر کارآمد نباشد، دولت به تنظیم قیمت ها و محدود کردن افزایش آن ها اقدام می کند. زمانی که نابرابری درآمدها در جامعه به حدی بالا رفته باشد یا قیمت ها به نحوی متناسب با درآمدها افزایش پیدا کرده باشند، دولت ممکن است به تعیین حداقل قیمت ها برای کالاهای و خدمات بپردازد تا به توزیع منصفانه منابع کمک کند.

این شیوه در مقابل قیمت گذاری بازاری یا به عبارتی بازار آزاد قرار می گیرد که در آن قیمت ها به طور طبیعی توسط نیروهای بازار تعیین می شوند. سقف قیمت، قیمتی پایین تر از قیمت تعادلی است و دلیلی بر شکل گیری کمبود در اقتصاد خواهد بود. در مقابل، کف قیمت قیمتی بالاتر از قیمت تعادلی در اقتصاد است که باعث به وجود آمدن مازاد در اقتصاد می شود.

از بین رفتن بازار رقابت و افزایش تورم مخفی با قیمت گذاری دستوری

کشور را زنان تشکیل دادند و این نشان می دهد که تعاونی می تواند بستری برای فعالیت اقتصادی بانوان باشد. وی تأکید کرد: این تعاونی ها بیش از ۲ میلیون فرصت شغلی را ساماندهی کرده و مجموع سرمایه گذاری آنها تا امروز بیش از ۳۳۹ هزار میلیارد تومان است. ۵۴ درصد تعاونی ها تولیدی هستند. در طول فعالیت دولت سیزدهم تا امروز تعداد بیش از ۶۶۰۰ تعاونی تشکیل شده که رشد ۶۴ درصدی نسبت به دولت قبل را نشان می دهد. ۱۷۳ هزار فرصت شغلی جدید ایجاد شده که رشد ۷۸ درصدی نسبت به دولت قبل داشتیم.

معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی تأکید کرد: در این دولت ۲۰۶ هزار عضو به تعاونی ها اضافه شده که از نظر افزایش تعداد اعضا با رشد ۸۶ درصدی نسبت به دولت قبل مواجه هستیم. یکی از موارد مهم در این دولت ایجاد ۱۴۰۰ شرکت تعاونی در حوزه روستاها است که به ایجاد اشتغال برای ۱۶۳۰ منجر شده است.

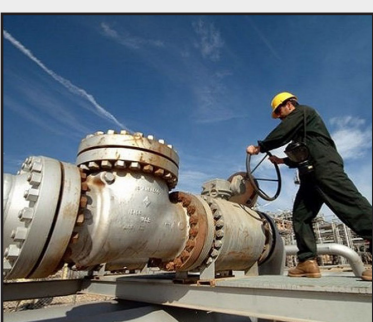
برنامه های رئیس جمهور منتخب در زمینه کشاورزی / قیمت گذاری دستوری حذف می شود؟

پس از اعلام نهادهای رسمی مسعود پزشکیان به عنوان نهمین رئیس جمهور منتخب معرفی شد؛ او طی روزهای گذشته، در گفت وگوها و مناظره های گوناگون نظرات و دیدگاه های خود را در حوزه کشاورزی و اقتصاد دستوری مطرح کرد.

این شیوه قیمت گذاری می تواند به تعیین حاکمیت قیمت ها تورم را کنترل و پایداری اقتصادی را حفظ کند اما می تواند موجب ناکارآمدی و کاهش تولید و نوآوری در اقتصاد نیز شود. این روش همچنین ممکن است موجب تحریک ها و تبعیض های اقتصادی شود که در مدت زمان طولانی بازار را تحت تأثیر قرار می دهد و با ضرر مواجه می کند. در نتیجه این تحریک ها و تبعیض های ناشی از قیمت گذاری دستوری، رقابت ها محدود و از حرکت در بازار کاسته می شود چرا که تولیدکنندگان دچار کاهش حاشیه سود در تولید می شوند و در چنین شرایطی نه تنها از فعالیت تولیدی خود سودی نمی برند بلکه زیان نیز می برند. تعیین قیمت ها دستوریه همچنین می تواند مشکلاتی همچون از بین بردن انگیزه و رقابت میان تولیدکنندگان، تورم مخفی به دلیل افزایش قیمت ها بدون افزایش کیفیت محصولات و خدمات و همچنین افزایش نامنی اقتصادی و کاهش رضایت مصرف کنندگان را به

اگر قرارداد سوآپ سالانه ۱۰ میلیارد مترمکعبی گاز ترکمنستان به عراق تا پیش از زمستان اجرایی شود و شاهد تبدیل توافق ایران و روسیه برای انتقال گاز روسیه به ایران (واردات و یا سوآپ) تا پیش از زمستان به قرارداد باشیم، امکان جبران بخشی از ناترازی گاز با استفاده از این دو قرارداد وجود دارد. علاوه بر تمامی این راهکارها، اجرای طرح های بهینه سازی مصرف گاز از جمله جایگزینی بخاری های بر مصرف و بهینه سازی موتورخانه ها که شروع آن در دولت سیزدهم کلید خورده، می تواند جبران کننده بخشی از ناترازی زمستانه گاز با بهینه سازی مصرف در بخش خانگی باشد.

اگر قرارداد سوآپ سالانه ۱۰ میلیارد مترمکعبی گاز ترکمنستان به عراق تا پیش از زمستان اجرایی شود و شاهد تبدیل توافق ایران و روسیه برای انتقال گاز روسیه به ایران (واردات و یا سوآپ) تا پیش از زمستان به قرارداد باشیم، امکان جبران بخشی از ناترازی گاز با استفاده از این دو قرارداد وجود دارد. علاوه بر تمامی این راهکارها، اجرای طرح های بهینه سازی مصرف گاز از جمله جایگزینی بخاری های بر مصرف و بهینه سازی موتورخانه ها که شروع آن در دولت سیزدهم کلید خورده، می تواند جبران کننده بخشی از ناترازی زمستانه گاز با بهینه سازی مصرف در بخش خانگی باشد.

یادداشت اقتصادی

چرا چشم انداز اقتصاد ایران پراتهتاب است؟

علی فرحبخش، کارشناس اقتصادی بخش سوم

سیاست دیگر، تهدید و تنبیه صادرکنندگان برای بازگرداندن ارز حاصل از صادرات است که خود می تواند تحدید دیگری بر منحنی عرضه کل و درجا زدن در این تعادل نامطلوب باشد. اولین پرسشی که باید به آن پاسخ داد، این است که اگر صادرکنندای بخواهد دارایی خود را به خارج از کشور منتقل کند، انجام این کار از طریق صادرات بدون شک گران ترین و پرهزینه ترین راه است؛ زیرا از یکسو زیر دره بین نهادهای نظارتی قرار می گیرد و از سوی دیگر با فریز کردن سرمایه در گردش خود به شکل سپرده بانکی یا اموال منقول و غیرمنقول در خارج از کشور، عملاً بزرگترین ابزار فعالیت اقتصادی خود را از دست می دهد. به علاوه اگر دولت نهادهای تولید را به تمن یخس یا با قیمت ارزان در اختیار صادرکنندگان قرار می دهد، آیا بهتر است این سیاست خود را اصلاح کند یا به سیاست تهدید و سرکوب صادرکنندگان متوسل شود که نه فقط در انگیزه فعالان اقتصادی در شرایط نیاز مبرم ارزی اثر می گذارد، بلکه بسیاری از آنان را به تغییر شغل از صادرکننده به واردکننده وامی دارد. جایی که هم رانت ارزی باید یک قیچی وجود دارد و هم از بسیاری از کنترل های دولت در امان است.

تمام سیاست های محدودیت عرضه که ذکر آن رفت، در شرایطی است که موتور اشتیاق رشد نقدینگی نیز همچنان فعال است و این دو شوک در سمت های عرضه و تقاضا، همچون دو لیه یک قیچی عمل می کنند که بر زخم های اقتصاد کشور می افزایند. در اینجا بد نیست گریزی بزنیم به یک دویستی از باطاهر که می گوید:

تو که نوشم نهای نیشم چرایی
تو که پاره نهای پیشم چرایی
تو که مرهم نهای دلم داغ را
نمک پاش دل ریشم چرایی

اقتصادهایی که برای سالها در ناکارایی فرورفته اند، نیازمند تصمیمات بس سخت و سرنوشت ساز هستند. در واقع برای حل مشکلات اقتصادی هیچ گونه راه حل ساده ای وجود ندارد و آنان که مسیرهای ساده و آسانی را برای برون رفت از جایگاه فعلی مطرح می کنند یا نا آگاه هستند یا مغرض. اصلاحات اقتصادی به نوعی همانند انتخاب در دو بدبستان یکی در عرض جغرافیای دیگری در طول تاریخ است. از یکسو سیاستگذاران اقتصادی باید قادر باشند تا برای حل مشکل آن کمک کنند، درباره اینکه چرا محصولات کشاورزی جنوب کشور بازار نادر و خوراک دام می شود گفته بود که کشاورزان بسیار زحمت کش هستند. جهاد کشاورزی و سازمان های مرتبط باید اطلاعات زمین را داشته باشند و کشاورزان را راهنمایی کنند که چه محصولی مناسب کاشت است تا به بازارها ارسال کنند.

اما مسئله مهم این است که ایران که در سال های گذشته در زمینه نهادهای دامی وارد کننده بود در سال ۱۴۰۱ به یک کشور صادرکننده در این زمینه تبدیل شد و این پیشرفت ناشی از اعتماد به بخش خصوصی و واگذاری وظایف به آن بود که در این زمینه فعلاً برنامه ای اعلام نشده که آیا همان روال طی خواهد شد یا برنامه جدیدی در انتظار این بخش است؟ در زمینه خرید تضمینی گندم نیز در حالی که به گفته مجری طرح گندم وزارت جهاد کشاورزی میزان خرید تضمینی گندم سال ۱۴۰۰ به میزان ۴ میلیون و ۵۰۰ هزار تن، سال ۱۴۰۱ به میزان ۷ میلیون و ۵۰۰ هزار تن و سال ۱۴۰۲ به میزان ۱۰۴ میلیون تن رسید، مهم است که بدانیم برنامه دولت چهاردهم چه خواهد بود. نباید از نظر دور داشت که مسئله کشاورزی در مابین مسائل اقتصادی دیگر با توجه به اینکه به سفره مردم وابسته است باید پیشتر مورد توجه قرار گیرد و حال باید دید رئیس جمهور منتخب در این زمینه ها چه راهبردهایی را در پیش خواهند گرفت.

کاریکاتور / اقتصاد مقاومتی منافع برخی مدیران را تهدید می کند

